

Materialpaket för fostrans- och utbildningssektorn – polis, barnskydd och medlingsverksamhet

När och hur ska jag ta kontakt?

Innehållsförteckning

1. När och hur ska jag kontakta polisen?
2. Informationsutbyte och att be en myndighet komma till verksamhetsstället
3. Brådskande situationer
4. Icke-brådskande situationer
5. Brott och att anmäla dem
6. Föremål och ämnen som kan användas för att skada eller hota andra
7. När och hur ska jag kontakta barnskyddet?
8. När och hur ska jag kontakta medlingsverksamheten?
9. Konsultation
10. Vanliga frågor
11. Exempel på olagliga handlingar
12. Hur verksamhetsstället ska agera i krissituationer

Här materialpaketet:

- Med verksamhetsställe avses förskolor, skolor och utbildningsinstitutioner.
- Med elev avses gemensamt barn, ungdomar och vuxenstuderande på alla utbildningsnivåer.
- Med hjälp av knapparna som syns på höger sida av sidorna kan du enkelt gå från ett kapitel till ett annat och tillbaka till sidan När och hur kontaktar man polisen? (sida 3).

När och hur ska jag kontakta polisen?

Brådskande situationer: 112

- En handling som äventyrar andras liv, hälsa eller säkerhet pågår
- Hot riktade mot verksamhetsstället
- Andra hot eller hotfulla situationer
- Egendomsbrott (inbrott, stöld etc.)

Konsultation

Icke-brådskande situationer (inklusive Ankarmodellen)

- Långvariga och allvarliga störningar
- Långvarig eller allvarlig mobbning
- Användning eller förmedling av rusmedel
- Gängbildning
- Radikalisering

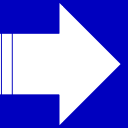
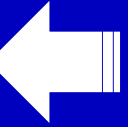
Brott och att anmäla dem

När och hur ska jag kontakta barnskyddet?

- Brott som omfattas av anmälningsskyldigheten
- När har jag rätt att anmäla information till polisen?
- Hur gör jag en brottsanmälan?
- Förbjudna föremål och ämnen
- Vanliga frågor och exempel på olagliga handlingar

När och hur ska jag kontakta medlingsverksamheten?

Informationsutbyte och att be en myndighet komma till verksamhetsstället

Informationsutbyte i icke-brådskande situationer

1. En kontaktperson och en suppleant ska utses på verksamhetsstället

- Kontaktperson utses att vara en person från verksamhetens ledning (direktör, rektor)
- Den utsedda kontaktpersonen ansvarar för samarbetet med polisen
- Det här säkerställer att polisens resurser fördelas rätt och att en tydlig bild av situationen ges

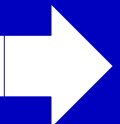
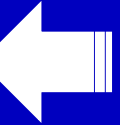

2. Den utsedda kontaktpersonen håller kontakt med polisen samt andra relevanta personer och aktörer vid behov

- Polisen kontaktas när det problem eller den företeelse som observerats inte har kunnat lösas med hjälp av verksamhetsställets egna verksamhetsmodeller
- **I nya situationer ska du alltid kontakta:** koulupoliisi.helsinki@poliisi.fi eller tfn 029 547 4300 (mån.–fre. kl. 8–15)

I en brådskande situation ansvarar den som är närvarande för att ringa
112

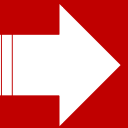
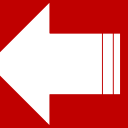
Att be en myndighet komma till verksamhetsstället

- Om en **företeelse** som **äventyrar eller hotar** säkerheten inträffar på verksamhetsstället kan verksamhetsställets utsedda kontaktpersonen be, till exempel en polis från eller en expert från barnskyddet komma till en **gemensam elev- eller studerandevårdsgrupp** för att diskutera situationen. När det gäller småbarnspedagogik sätter föreståndaren för verksamhetsstället tillsammans med regionchefen ihop en yrkesövergripande arbetsgrupp. I den deltar de organ som är nödvändiga för att hantera situationen.
- Om det finns en oro för **en enskild studerande** kan den utsedda kontaktpersonen bjuda in polisen att delta i en **sektorsövergripande expertgrupp**, som stöd för den studerande. Den utsedda kontaktpersonen måste därmed vara medlem i expertgruppen. Den sektorsövergripande expertgruppen bygger på den studerandes/vårdnadshavarens samtycke och sammankallas av undervisningspersonalen på verksamhetsstället eller elev- och studerandevården. Initiativet till mötet kan också tas av en professionell utanför verksamhetsstället (till exempel barnskyddet).

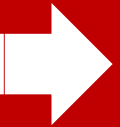
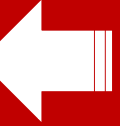
Brådsåkande situationer

Ring 112 i akuta nödsituationer för att få snabbast möjliga hjälp.
Ta del av säkerhets- och räddningsplanen på ditt verksamhetsställe i förväg.

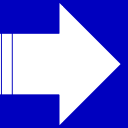
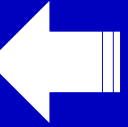
Brådskande situationer – 112

- De vanligaste situationerna där nödcentralen hänvisar dig till den närmaste polispatrullens verksamhetsställe:
 - En handling pågår som äventyrar andras liv, hälsa eller säkerhet och som personalen på verksamhetsstället inte kan ingripa i, eller som ingripandet inte har någon effekt på.
 - En studerande eller anställd på verksamhetsstället har utsatts för våld eller hot om våld och omedelbara åtgärder krävs för att få fatt de misstänkta.
 - Om en studerande tar med sig narkotika eller andra ämnen eller föremål som äventyrar säkerheten till verksamhetsstället. Läs mer om att omhänderta föremål [här](#).
 - Ett hot riktas mot verksamhetsstället, en studerande eller en anställd och kräver omedelbara åtgärder. Till exempel hot om allvarligt våld som framförts på sociala medier eller i en undervisningssituation.
 - Utomstående personer kommer till verksamhetsstället för att hota, störa, förmedla narkotika eller på annat sätt äventyra säkerheten på verksamhetsstället.
 - Egendomsbrott (inbrott/stöld som drabbar verksamhetsstället) – andra grova egendomsbrott
 - Alla säkerhetsavvikelser anmäls till organisationens työsuojelupakki-system.

Icke-brådskande situationer

På följande sidor finns exempel på icke-brådskande situationer och fenomen där du kan kontakta polisen.
Kontaktkanaler: koulupoliisi.helsinki@poliisi.fi, telefon 029 547 4300 (mån.–fre. kl. 8–15)

Långvariga och allvarliga störningar och trakasserier

- Personalens ska aktivt ingripa i de störningar som förekommer på verksamhetsstället till vardags. Att diskutera frågan med de berörda parterna och vårdnadshavarna kan bidra till att lösa situationen. Det är också möjligt att disciplinära åtgärder behöver tillgripas i situationen. Om verksamhetsställets metoder inte räcker till är nästa steg att be polisen om hjälp. I de här situationerna bedömer polisen situationen tillsammans med verksamhetsstället och går igenom vilka åtgärder polisen kan vidta. Det kan t.ex. handla om olika typer av diskussioner mellan de berörda parterna eller yrkesövergripande Ankarverksamhet.

Långvarig eller allvarlig mobbning

- Personalen ska alltid ingripa i mobbning utan dröjsmål och [använda sig av verksamhetsstället verksamhetsmodeller](#) och strukturer för att ingripa i mobbning. Om önskad effekt inte har uppnåtts genom verksamhetsstället egna åtgärder eller en medlingsbyrås medlingsverksamhet kan polisen eller [K-0-verksamheten](#) kontaktas. Med allvarlig mobbning avses de situationer som väcker misstanke om fysiskt våld, hot om våld eller mobbning. Situationerna kan även ske på sociala medier och/eller på fritiden. Kom också ihåg de andra externa organen, till exempel barnskyddet.

Användning eller förmedling av rusmedel

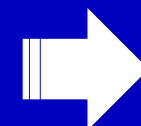
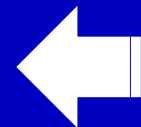
- Verksamhetsställena har verksamhetsmodeller för hantering av berusade personer som ska användas från fall till fall. Polisen kan konsulteras i situationer där det finns misstanke om fortlöpande rusmedelsbruk och innehav eller förmedling av narkotika. Om öppen narkotikahandel upptäcks (pågående situation) ska nödcentralen kontaktas.

Gängbildning

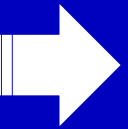
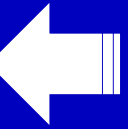
- Målet med polisen är påverka de sociala, samhälleliga och individuella orsakerna som leder till gängbildning och att hänvisa medlemmar i gatugäng och personer som är under deras inflytande till Ankarverksamheten och/eller andra tjänster. Målet är också att stöda gängmedlemmar i att bryta sig loss från gatugäng och kriminella livsstilar. När det gäller tidigt ingripande och brottsbekämpning är det viktigt att identifiera och stöda de ungdomar som riskerar att bli eller redan har blivit involverade i en grupp där brott begås. Du kan kontakta polisen om du behöver råd, stöd eller hjälp när det gäller oroväckande utveckling av grupperingar, eller när det uppstår oro för redan existerande gäng.

Förebyggande av radikaliserings och våldsbejakande extremism

- Polisen arbetar med att förebygga radikaliserings och extremism. Flera faktorer kan bidra till radikaliserings och i en oroande situation är det viktigt att våga konfrontera personen på ett respektfullt sätt och genom att lyssna på hen. Du kan kontakta polisen om du behöver råd, stöd eller hjälp i utmanande situationer.
- Radikaliserings är en process som kan leda till våldsbejakande extremism. I takt med att radikaliseringsprocessen framskrider börjar individen acceptera och idealisera våld, oavsett vilken idévärld eller vilka influenser från olika ideologier som hen använder för att rättfärdiga våldet. Våldsbejakande extremism innebär användning av våld, hot om våld, anstiftan och uppmuntran till våld eller rättfärdigande av våld på ideologiska grunder.
- [Verksamhetsmodell för att ingripa i hatretorik](#)
- I guiden [Huolena radikalisoituminen](#) hittar du mer information och stöd för att diskutera med barn och ungdomar.
- [Verktyget BÄRAS](#) stöder yrkespersoner i att identifiera och ingripa i radikaliserings
- [Broschyrer: Förebyggande av våldsbejakande radikaliserings i skolor och läroanstalter](#)

Brott och att anmäla dem

När är jag **skyldig** att göra en brottsanmälan till polisen?

- Personalen på verksamhetsstället är skyldiga att, trots sekretessbestämmelserna, göra en brottsanmälan till polisen om de i sin uppgift fått information som ger dem skäl att misstänka att **ett barn har utsatts för sexualbrott eller vissa brott mot liv och hälsa.**
- [Kapitel 20 i strafflagen](#) innehåller bestämmelser om de sexualbrott som omfattas av anmälningsskyldighet. Med vissa brott mot liv och hälsa avses handlingar som är straffbara enligt [21 kap. i strafflagen](#) och vars föreskrivna maximistraff är fängelse i minst två år.
- [Barnskyddslagen 25 §](#) innehåller bestämmelser om anmälningsskyldigheten. Mer information om hur du kontaktar barnskyddet hittar du [här](#)
- Ett brott som omfattas av anmälningsskyldigheten är till exempel misshandel, som är straffbart med böter eller fängelse i högst två år. **Kom ihåg** att det är möjligt att

få anonym konsultation. Du kan alltid be polisen om ett utlåtande om huruvida den handling du har fått kännedom om omfattas av anmälningsskyldigheten.

- Åldern för den person som misstänks för brott har ingen betydelse för anmälningsskyldigheten. **Även handlingar som omfattas av anmälningsskyldigheten och som utförs av en person under 15 år ska anmälas till polisen. Observera att de handlingar som du måste anmäla till polisen också måste anmälas till barnskyddet. En anmälan till barnskyddet måste göras i vissa situationer, även om du inte gör en brottsanmälan.**

När har jag **rätt** att anmäla information till polisen?

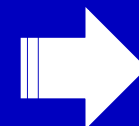
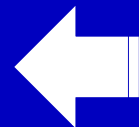
- En person som tillhör personalen på verksamhetsstället har rätt att, trots sekretessbestämmelserna, göra en anmälan till polisen om hen i sin uppgift fått information som ger hen **skäl att misstänka att någon riskerar att bli utsatt för våld**.
- Hur allvarligt våldet är definieras inte närmare här. Det som är avgörande är att den som fått informationen har blivit orolig för en framtida våldshandling.
- Det här fastställs bland annat i [23 § 4 mom. i lagen om elev- och studerandevård](#).
- Underlåtenhet att anmäla ett hot om våld får inte bero på att lagen inte är formulerad som en absolut skyldighet ([FvUB 41/2014](#) rd). Att anmäla är en del av en ansvarsfull verksamhet.
- Polisen kan konsulteras (anonymt) om huruvida informationen är sådan att någon åtgärd bör vidtas eller om ärendet bör polisanmälas. Efter anmälan beslutar polisen om vilka åtgärder som ska vidtas.

Anmälan i andra fall

- Alla misstänkta brott omfattas inte anmälningsskyldigheten. Om det inte finns någon uttrycklig anmälningsskyldighet ska du använda ditt eget omdöme. Det är dock viktigt att du känner till lagstiftningen inom din bransch för vilka uppgifter som i varje enskilt fall kan lämnas ut, på vilka grunder och till vem.
- Polisen är alltid skyldig att ta emot en anmälan om ett misstänkt brott. Vem som helst kan göra en sådan anmälan om de vill. Efter att ha tagit emot anmälan beslutar polisen vilka åtgärder som ska vidtas.
- **Du kan alltid be om råd från Helsingfors polisinrättning om hur det är bäst att gå vidare i ärendet.**

Anmälan gällande förbjudna föremål och ämnen

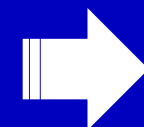
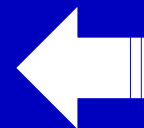
- Eggvapen, tillhyggen som kan användas som slagträ, vapenreplikor, leksaksbössor, airsoftvapen, kemikalier eller andra föremål eller ämnen som anses farliga får inte tas med till verksamhetsstället.
- Det är förbjudet att inneha droger, narkotikaklassade läkemedel, skjutvapen eller patroner utan tillstånd eller recept.
- Lärarna och rektorn på skolan/läroanstalten har rätt att omhänderta föremål och ämnen som kan användas för att skada eller hota en annan person, vid behov genom att vidta kraftåtgärder. Den här rättigheten gäller endast för lärarna och rektorn. Materialet som omhändertagits överlämnas till polisen, såvida det inte är lagligt att lämna ut det till vårdnadshavaren eller den myndiga eleven. Läs mer [här](#).

Hur gör jag en brottsanmälan?

- Du kan göra en brottsanmälan på polisstationen i Böle eller [i polisens e-tjänst](#). I icke-brådskande situationer **rekommenderar polisen att du, om möjligt, i första hand gör en elektronisk brottsanmälan**. För att inleda en förundersökning behöver polisen en **så exakt beskrivning som möjligt av vad som har hänt och vilka som är inblandade**.
- **Polisen måste kunna verifiera anmälarens identitet**. I e-tjänsten sker det här genom till exempel bankkoder, och därefter kan klienten utträta sitt ärenden i tjänsten på ett informationssäkert sätt. I e-tjänsten finns anvisningar för hur du gör en heltäckande brottsanmälan.
- Du behöver inte oroa dig för att logga in i systemet för brottsanmälningar med dina personliga bankkoder. Polisen lämnar aldrig ut **adresser, personbeteckningar eller personliga telefonnummer** till vittnen eller de som gjort en brottsanmälan till de berörda parterna i brottmålet. Det är dock inte möjligt att göra en anonym brottsanmälan. För varje brottmål finns en anmälare i polisens informationssystem, så att polisen kan kontrollera de uppgifter som lämnats när brottsanmälan gjordes.
- Mer information om hur du gör en brottsanmälan hittar du på polisens webbplats <https://poliisi.fi/sv/startside>
Kom ihåg att det är möjligt att få anonym konsultation.

**Föremål och ämnen som
kan användas för att
skada eller hota andra**

Kontroll av tillhörigheter

- Läraren och rektorn har rätt att under skoldagen kontrollera **elevens tillhörigheter, elevens förvaringsutrymmen och ytterkläder** för att ta i beslag ett föremål eller ämne **som kan äventyra den egna eller andras säkerhet** (t.ex. ett vasst föremål eller narkotika).
- **Det ska vara uppenbart** att eleven har sådana föremål eller ämnen i sin besittning och att eleven vägrar att lämna dem över trots begäran. Misstanken ska baseras på ett konkret faktum, t.ex. lärarens egen iakttagelse, en annan betrodd persons iakttagelse eller en anmälan från en myndighet.
- Kontroll kan utföras om eleven inte på ett trovärdigt sätt visar att han eller hon inte har sådana föremål eller ämnen i sin besittning.

- **Anledningen till kontrollen** ska alltid meddelas eleven i förväg.
- Kontrollen ska genomföras på ett så **diskret och privatlivsrespekterande** sätt som möjligt. Förutom den som genomför kontrollen ska en annan vuxen medlem av personalen vara närvarande. På elevens begäran ska en personalmedlem som eleven väljer vara närvarande under kontrollen, om personen är på plats i verksamheten.
- Kontrollen ska utföras av en **person av samma kön** om det gäller exempelvis kläder.
- Kontrollen ska **dokumenteras och den minderåriges vårdnadshavare ska informeras**.

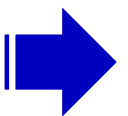
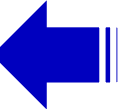
Föremål och ämnen som kan användas för att skada eller hota andra

- **Eggvapen, tillhyggen som kan användas som slagträ, vapenreplikor, leksaksbössor, airsoftvapen, kemikalier** eller andra föremål eller ämnen som anses farliga **får inte tas med till verksamhetsstället.**
- Lärarna och rektorn på verksamhetsstället **har rätt att omhänderta föremål och ämnen som kan användas för att skada eller hota en annan person, vid behov genom att vidta kraftåtgärder.** Den här rättigheten gäller endast för lärarna och rektorn. Materialet som omhändertagits överlämnas till polisen, såvida det inte är lagligt att lämna ut det till vårdnadshavaren eller den myndiga eleven.
- Anteckna följande saker på en överenskommen plats på verksamhetsstället, t.ex. i Wilma: **vem som omhändertog föremålet, när föremålet omhändertogs och från vem det omhändertogs.**
- Innehav av föremål eller ämnen som kan skada eller hota andra på verksamhetsstället leder alltid till att vårdnadshavaren informeras. Vid behov görs en barnskyddsanmälan.

För vissa saker på nästa sida har flera rutor kryssats för. Om föremålet har använts för att hota, skada, klottra eller motsvarande ska föremålet överlämnas till polisen. I annat fall överlämnas det till vårdnadshavaren eller, om lagen tillåter det, till den studerande. Sådana föremål kan vara olika typer av klubbor, sprayfärg, tuschpennor, saxar eller verktyg.

Återlämnande av ett omhändertaget föremål eller ämne

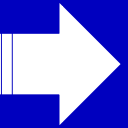
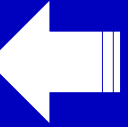
Föremål eller ämne	Till den studerande	Till vårdnadshavaren	Till polisen
Klädesplagg etc.	X		
Mobiltelefon	X		
Musikenhet	X		
Sprayfärg		X	
Sötsaker, läsk	X		
Energidryck	X		
Alkohol		X	x om förmedling
Tobak		X	x om förmedling
E-cigarrett		X	x om förmedling
Snus		X	x om förmedling eller mer än en stock
Tändare		X	
Tändstickor		X	
Pipa		X	
Narkotika			X
Läkemedel (utan tillstånd)			X
Redskap för narkotika			X
Eggvapen		X	X
Vapenreplika		X	X
Multifunktionsverktyg		X	X
Airsoftvapen		X	X
Verktyg	X	X	X
Föremål som kan användas som slagträ	X	X	X
Knogjärn			X
Stilett			X
Slangbella			X
Laserpekare		X	X
Tomtebloss		X	
Fyrverkeripjäser			X
Skjutvapen			X
Vapendelar			X
Patroner			X
Pepparsprej			X

Återlämnande och förstöring av ett omhändertaget föremål eller ämne

- Föremål och ämnen som får överlämnas till **vårdnadshavaren** förvaras i tre månader i ett låst utrymme, om inte vårdnadshavaren hämtar dem innan dess. Efter tre månader kan föremålen och substanserna förstöras bevisligen. Med vårdnadshavarnas skriftliga samtycke får föremålet eller ämnet alltid förstöras bevisligen.
- Även t.ex. eggvapen och airsoftvapen får **överlämnas till vårdnadshavaren** om:
 - **det bara gäller innehav**
 - **föremålet inte har använts för att hota eller skada en annan person eller egendom**
 - **personen inte har betett sig aggressivt i situationen**
 - **personen inte har varit våldsam tidigare**
 - **och om du, efter en konsultation med polisen, har fått tillstånd att överlämna föremålet till vårdnadshavaren**
- Om polisen har gett sitt samtycke till att föremålet återlämnas till vårdnadshavaren ska namnet på den polis som gett sitt samtycke antecknas i Wilma eller på någon annan lämplig plats på verksamhetsstället.
- Föremål som får överlämnas till **den studerande** ska överlämnas efter lektionen eller senast efter skoldagen.
- Föremål som ska överlämnas till **polisen** ska överlämnas utan dröjsmål. Gör en anmälan till nödcentralen på 112. Polisen hämtar föremålen från verksamhetsstället och för bort dem för att förstöras. För icke-brådskande konsultationer kan du kontakta polisens allmänna konsultationsnummer.
- Om den studerande är äldre än 15 år kan polisen efter eget övervägande skriva ut ett straffyrkande (böter) till hen.

När och hur ska jag kontakta barnskyddet?

När ska jag kontakta barnskyddet?

- Du kan alltid göra en barnskyddsanmälan när du tror att ett barns behov av barnskydd kan behöva utredas. Anmälaren behöver inte veta om behovet av barnskydd behöver utredas eller inte. [Vid oro ska en barnskyddsanmälan göras.](#)
- Du får inte låta bli att göra en anmälan till exempel på grund av att barnet redan är en barnskyddsklient.
- **Anmälan ska göras av den anställda som har blivit orolig för barnet.** Anmälningsskyldigheten gäller även om du inte är den studerandes ansvariga lärare.
- Kom ihåg att det är **möjligt att få anonym konsultation** på barnskyddets jour. Journummer 0931 062 066 (mån.–fre. kl. 8.15–16). Andra journummer till barnskyddet hittar du [här](#).

Behov av vård och omsorg

- Försummelse av barnets behov (till exempel otillräcklig sömn, näring eller hälsovård, eller otillräckliga kläder)
- Utsättande av barnet (till exempel att lämna barnet ensamt för länge i förhållande till dess ålder)
- Bristande vård eller omsorg (till exempel försummelse av hygien eller hälsovård)
- Barnet har ett oproportionellt ansvar för familjens vardag, till exempel på grund av att föräldern har en sjukdom
- Försummelse av skolgången
- Allvarliga problem i interaktionen mellan förälder och barn

Förhållanden som äventyrar utvecklingen

- Barnet utsätts för våld eller mobbning
- Barnet utsätts för sexuella trakasserier eller sexuellt utnyttjande
- Barnet exponeras för våld eller sexuellt utnyttjande
- Misshandel
- Psykisk misshandel
- Föräldern/vårdnadshavaren har problem med rusmedel eller mental hälsa
- Föräldern är orkeslös
- Föräldern försummar sin egenvård
- Bostadslöshet
- Instabil ekonomisk situation som äventyrar barnets utveckling och omsorgen av barnet

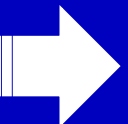
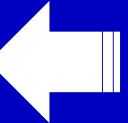
Barnets eget beteende

- Användning av rusmedel
- Funktionellt beroende
- Barnet uppvisar symptom genom att begå brott
- Våldsamt beteende, aggression
- Allvarligt störande beteende som äventyrar barnets eller andras säkerhet
- Försummelse av skolgången

Att göra en barnskyddsanmälan

- Barnet och vårdnadshavaren måste informeras i förväg om att en barnskyddsanmälan ska göras, förutom i följande fall:
 - Situationen är brådskande och det är inte möjligt att informera barnet och vårdnadshavaren i förväg.
 - Orsaken till anmälan är oro över att **vårdnadshavaren/föräldern eventuellt har utsatt barnet för våld eller misshandel** (psykisk, fysisk eller sexuell). I en sådan situation ska vårdnadshavaren **INTE informeras** om att en barnskyddsanmälan ska göras. En socialarbetare inom barnskyddet informera vårdnadshavaren/föräldern om anmälan så snart det är möjligt med hänsyn till processen för utredande av anmälan. Det samma gäller också för en **brottsanmälan** gällande en misstanke om att barnet har utsatts för våld, om vårdnadshavaren/föräldern är den misstänkta.

- Skyldigheten att göra en anmälan är **PERSONLIG**, och kan alltså inte överlåtas åt en förutbestämd person.
- Chefen **kan inte** bestämma vilka ärenden som ska anmälas eller inte.
- Du kan alltid göra en anmälan när du tror att ett barns behov av barnskydd kan behöva utredas. Anmälaren behöver inte veta om behovet av barnskydd behöver utredas eller inte.
- Om oron kvarstår ska du göra en ny barnskyddsanmälan.
- Du hittar olika anmälningskanaler [här](#).

Barnskyddsanmälan eller kontakt enligt socialvårdslagen?

När en yrkesperson blir orolig är hen skyldig att göra en barnskyddsanmälan, utan dröjsmål och utan hinder av sekretessbestämmelserna.

- Om situationen tillåter kan du ta kontakt enligt socialvårdslagen, vilket görs tillsammans med vårdnadshavarna ([Barnskyddslagen 25a §](#) / [Socialvårdslagen 35 §](#)).
- Om en yrkesperson har blivit orolig men familjen inte vill ta kontakt gemensamt måste hen göra en barnskyddsanmälan ([Barnskyddslagen 25 §](#)).
- Se olika anmälningskanaler [här](#).

När och hur ska jag kontakta medlingsverksamheten?

Medling är en frivillig, konfidentiell och kostnadsfri tjänst för parterna i ett brott eller en tvist . (Medlingslagen 1015/2005)

Att hänvisa till medling

Om verksamhetsställets egna metoder inte är tillräckliga ger medlingsbyrån stöd för att hantera konflikter och brott i ett tidigt skede.

1. Verksamhetsstället kan ta initiativ till medling i tviste- och brottmål.

- Vid tvistemål kan ett initiativ till medling tas. Tvistemålet kan handla om bland annat mobbning, konflikter mellan vårdnadshavare eller andra frågor som inte kan lösas på verksamhetsstället.
- Vid brottmål kan en brottsanmälan och ett medlingsinitiativ göras samtidigt.

2. Se till att du har de berörda parternas och de minderårigas vårdnadshavares tillstånd och kontaktuppgifter för att hänvisa till medling.

- Berätta för dem att medlingsbyrån kommer att kontakta dem, berätta mer om medlingstjänsten och säkerställa att de samtycker till medling.
- Vid medling mellan unga ordnas vanligen separata möten före den egentliga medlingen. Även vårdnadshavarna deltar i medlingen.

Att lämna in ett medlingsinitiativ

Du kan lämna in medlingsinitiativet i form av [ett skyddat e-postmeddelande till sovittelu@hel.fi](mailto:sovittelu@hel.fi)

I e-postmeddelandet ska du ange följande:

1. Kontaktuppgifter (namn, telefonnummer och adresser) till de berörda parterna och de minderårigas vårdnadshavare.
 2. En kortfattad beskrivning av ärendet som medlingen rör och din bedömning av hur brådskande medlingen är.
 3. Information om eventuella brotts- eller barnskyddsanmälningar som verksamhetsstället har gjort angående ärendet.
 4. Information om verksamhetsställets möjlighet att delta i medlingen för att stödja ungdomarna i att hantera ärendet och i den efterföljande uppföljningen i vardagen på verksamhetsstället.
- Du kan anonymt konsultera medlingsbyrån gällande medling i brott- och tvistemål.
 - Medlingens kundtjänstnummer på vardagar kl. 10–16 är 020 696 014.
 - Mer information: <https://sovittelutoiminta.hel.fi/sv/>

Medling mellan ungdomar och straffprocessen

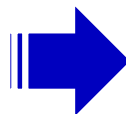
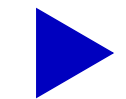
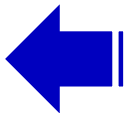
Ett medlingsinitiativ kan lämnas in samtidigt som en brottsanmälan. Kom ihåg att be de berörda parterna och de minderårigas vårdnadshavare om tillstånd att skicka informationen till medlingsbyrån.

Medlarna är utbildade frivilliga medlare och/eller medlare som utbildats av Stationens barn r.f. och som arbetar med ungdomar. Minst två medlare är alltid närvarande.

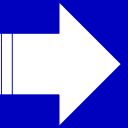
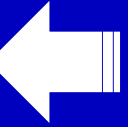
Vid medling kan parterna så som de själva vill komma överens om hur den skada som brottet eller tvisten har orsakat ska repareras. I avtalet kan till exempel beteendeavtal och ersättning i form av arbete eller pengar antecknas.

Medlingsbyrån meddelar resultatet av medlingen till initiativtagaren och den myndighet som behandlar ärendet. Informera oss om du också har gjort en brottsanmälan gällande ärendet.

Ett medlingsavtal som gjorts för ett brottmål som rör personer över 15 år **kan beaktas i åtalsprövning och i domstol när straff utmäts.**

Konsultation

Konsultation med polisen

Genom dessa kontaktuppgifterna får du råd vid misstanke om brott och om hur icke-brådskande situationer ska lösas. **Frågorna kan också alltid diskuteras anonymt** och på allmän nivå utan att personuppgifter utlämnas.

Är du osäker kan du alltid kontakta polisen på deras allmänna konsultationsnummer.

Polisens allmänna rådgivning

koulupoliisi.helsinki@poliisi.fi

Jourtelefon 0295 47 4300

(mån.–fre. kl. 8–15)

Utredning av sexualbrott

seksuaalirikokset.helsinki@poliisi.fi

Jourtelefon 0295 47 1612

(mån.–fre. kl. 8–15)

Andra samarbetsorgan som kan konsultera

- Barnskyddets journummer för myndigheter: **09 310 62 066** (vardagar 8.15–16)
- Barnskyddet journummer för klienter och kommuninvånare: **09 310 62040** (vardagar 8.15–16)
- I brådskande fall på kvällar och helger kan du göra en barnskyddsanmälan genom att ringa [socialjouren](#): **020 696 006**
- Kundtjänstnummer till medlingsbyrån för Helsingfors medlingsverksamhet **020 696 014** (mån.–fre. kl. 10–16).
- Brottsofferjouren **116 006** (mån.–tors. 9–18 och fre. 9–16) ger brottsoffer en möjlighet att tala med en person som förstår vad det kan innebära att bli offer för ett brott.
- [Med hjälp av Stationens barns K-0-verksamhet](#) ingriper vi i långvariga och utmanande fall av skolmobbing. Arbetet görs tillsammans med både de studerande och vårdnadshavarna och ett omfattande nätverk av yrkespersoner.
- [Seri-stödcentret för personer som utsatts för sexuellt våld](#), Kvinnokliniken **040 701 8446** (24/7)

Sektorns säkerhetsenhet

Säkerhetschef	Jukka-Pekka Sorjonen	jukka-pekka.sorjonen@hel.fi	040 507 6026
Säkerhetsexpert	Mika-Pekka Ilkka	mika-pekka.ilkka@hel.fi	040 842 7409
Säkerhetsexpert	Kirsi Sarajarvi	kirsi.sarajarvi@hel.fi	040 681 2858
Säkerhetsexpert	Petri Laitinen	petri.laitinen@hel.fi	040 630 2032
Säkerhetsexpert	Sari Toikka	sari.toikka@hel.fi	040 718 7885
Beredskapschef	Sakari Ilmanen	sakari.ilmanen@hel.fi	040 738 0697

Sektorns säkerhetsanvisningar:

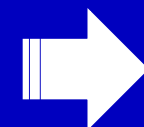
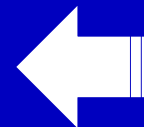
Kaskos intra > Tjänster och stöd > Säkerhet och beredskap > Sektorns säkerhetsanvisningar

[Sektorns säkerhetsanvisningar \(sharepoint.com\)](#)

Serviceförfrågningar gällande fel i säkerhetssystem och system för passagekontroll:

kasko.paakayttopalvelut@hel.fi

Vanliga frågor

Vart tar mina uppgifter vägen när jag gör en brottsanmälan elektroniskt?

- Polisen lämnar aldrig ut **adresser, personbeteckningar eller personliga telefonnummer** till vittnen eller de som gjort en brottsanmälan till de berörda parterna i brottmålet. Du behöver inte oroa dig för att logga in i systemet för brottsanmälningar med dina personliga bankkoder. Det är dock inte möjligt att göra en anonym brottsanmälan. För varje brottmål finns en anmälare i polisens informationssystem, så att polisen kan kontrollera de uppgifter som lämnats när brottsanmälan gjordes.

Har jag rätt att få information om den barnskyddsanmälan eller brottsanmälan som jag har gjort?

Barnskyddet:

- För ett effektivt samarbete är det viktigt att den myndighet som gjort en barnskyddsanmälan får information om att anmälan har tagits emot och kontaktuppgifterna till det verksamhetsställe som behandlar ärendet. Att ha gjort en anmälan innebär dock inte automatiskt att anmälaren får rätt till konfidentiell information från barnskyddet. Den socialarbetare som ansvarar för barnets ärenden ansvarar för att avtala och samordna samarbetet med det organ som gjort anmälan och andra nödvändiga samarbetspartner. Informationsutbyte och samarbetspraxis antecknas i barnets klientplan eller andra klientdokument.

Polisen:

- Förundersökningsprocessen i brottmål är i regel offentlig för de berörda parterna och undersökningsledaren avgör vem som får ta del av informationen. Brottmål som inträffat under skoltid är vanligen sådana att skolan i princip inte får information om dem. Polisen samarbetar också med skolorna i andra frågor än ärenden som gäller förundersökningsprocesser. Då är informationsutbyte mellan polisen och skolan möjligt antingen med klientens tillstånd eller baserat på polisens bedömning. Bedömning från fall till fall används bland annat i situationer som rör ärenden som påverkar säkerheten på läroanstalten eller för att avgöra om ett brott kan ha begåtts eller komma att begås på skolan.

Vad är ett målsägandebrott?

- Ett målsägandebrott är ett brott där målsäganden bestämmer om hen vill yrka på straff eller inte. Målsägandebrott är ofta en mindre allvarlig form av brott. I huvudsak väcker åklagaren inte åtal för dem utan målsägandens begäran. Om det allmänna intresset så kräver kan åklagaren föra målet till åtalsprövning oberoende av målsägandens önskan. Varje kapitel i strafflagen innehåller en paragraf om rätten att väcka åtal, där det anges om brottet är ett målsägandebrott eller inte. Exempelvis snatteri, olaga hot och ärekränkning är målsägandebrott.
- Det finns ingen lägsta ålder för brottets målsägande. I vissa fall kan en minderårig målsägande också själv utöva sin yttranderätt i ett brottmål, men det är viktigt att förstå att vårdnadshavaren måste informeras om en person under 18 år är misstänkt för målsägandebrott. Vårdnadshavaren kan instrueras med att det, i samband med en brottsanmälan, är bra att berätta om det finns ett vittne till brottet på verksamhetsstället, eller någon annan person som kan ge mer detaljerad information om det som hänt eller de som är inblandade.

Hur vet jag om det är fråga om lindrig misshandel eller misshandel?

För att kunna dra en gräns mellan lindrig misshandel (målsägandebrott) och grundformen av misshandel krävs alltså en helhetsbedömning.

- Vid övervägandet av gränsdragningen bör man alltid beakta styrkeförhållandet mellan gärningspersonen och offret samt eventuell obalans mellan dem. Om det finns en betydande skillnad i storlek eller styrka (t.ex. en elev i årskurs 9 utsätter en elev i årskurs 1 för våld), är det mer troligt att handlingen tolkas som grundformen för misshandel. I sådana fall ska personalen utöver att informera vårdnadshavaren också göra en anmälan till barnskyddet och en polisanmälan.
- Om skillnaden i storlek eller styrka mellan personerna inte är betydande, kan handlingen tolkas som lindrig misshandel (målsägandebrott). I så fall ska ärendet i första hand rapporteras till vårdnadshavaren, som bedömer hur saken ska hanteras.
- Vid bedömningen av om det är fråga om (grundformen av) misshandel eller lindrig misshandel ska åtminstone följande beaktas:
 - **Hurudan smärta har handlingen orsakat?**
 - **Har handlingen orsakat skador?**
 - **Har handlingen ägt rum mellan personer med samma fysiska styrka?**
 - **Är offret under 18 år? Och vad är gärningspersonens ålder?**
- I gränsfall är det möjligt och önskvärt att [konsultera polisen](#) innan en brottsanmälan görs.
- **OBS:** Om en vuxen (över 18 år) utövar lindrig eller grundläggande misshandel mot en person under 18 år, ska personalen göra en anmälan till barnskyddet och en polisanmälan.

Vanligtvis utreds följande som lindrig misshandel:

- att knuffas
- att fälla någon till marken
- att slå med öppen handflata
- att slå omkring sig/slå med mjuka föremål
- att rycka i kläder på ett sätt som orsakar smärta

Vanligtvis utreds följande som (grundformen av) misshandel:

- att slå med knytnäven
- att sparka
- att slå med hårda föremål
- att strypa (kan även uppfylla rekvisiten för grov misshandel om strypningen orsakar ett livshotande tillstånd)

Vad ska jag göra om en studerande berättar om ett brott som begåtts på fritiden?

- Om en studerande berättar att hen utsatts för brott på fritiden är det första steget, efter att den studerandes mående kontrollerats, att ta reda på om vårdnadshavaren är medveten om saken och vad som har gjorts eller görs åt saken.
- Det är bra att komma ihåg att vårdnadshavaren har rätt att bestämma om ett målsägandebrott ska anmälas eller inte, och om hen i så fall tänker yrka straff. Om det är fråga om ett brott enligt kapitel [20](#) eller [21](#) i strafflagen, där det maximala straffet är minst två år, och vårdnadshavaren inte tänker göra en brottsanmälan, måste den anställda göra en brottsanmälan och en barnskyddsanmälan. Vid sådana situationer kan man konsultera polisen angående anmälan, eftersom det också är möjligt att polisen har varit på platsen och gjort en anmälan.
- Barnets tillväxt och utveckling kan bedömas vara i fara om vårdnadshavarna bedöms vara oförmögna att agera i saken. I sådana fall bör barnskyddet kontaktas.

Hur ska jag agera om jag misstänker våld i nära relationer?

Våld i nära relationer kan vara fysiskt, psykiskt, digitalt, ekonomiskt, sexuellt eller hedersrelaterat. Det kan ske mellan föräldrar, i form av att en förälder utsätter ett barn eller att ett barn utsätter en förälder, mellan syskon eller i romantiska relationer mellan ungdomar. Våld i nära relationer är ofta traumatiskt och kan ligga till grund för många andra utmaningar i livet. [Erfarenheter av våld i nära relationer är vanligt](#) bland barn, ungdomar och vuxna.

Våld i nära relationer måste identifieras och systematiskt diskuteras tillsammans med barnen, ungdomarna och föräldrarna.

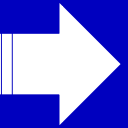
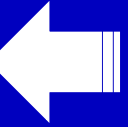
Som stöd för att diskutera ämnet kan du använda:

- Frågor om trygghet till barn och unga) – [Turva 10](#)
- [Blanketter för screening och kartläggning av näståendevåld](#)

Ingrip i våldet:

- Om du upptäcker tecken på våld i nära relationer [ska du göra en barnskyddsanmälan](#). Kom ihåg att du också kan vända dig till [barnskyddet](#) och [polisen](#) för konsultation. Är situationen akut, ring 112. Bedöm risken för våld och säkerställ barnets, ungdomens och förälderns [trygghet](#) i samarbete med [barnskyddet](#), [polisen och andra partner](#).
 - Om ett barn säger sig ha upplevt våld –[minneslista att skriva ut](#)
 - [Anvisningar för förebyggande av könsstämpning av flickor och kvinnor](#)
 - [Oppiva-utbildning i att identifiera och diskutera våld i nära relationer](#) (1h)
 - Mer information finns på [polisens](#) och [stadens](#) webbplatser.

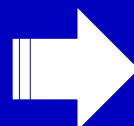
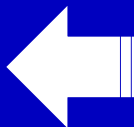
Exempel på olagliga handlingar

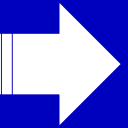
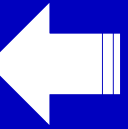
- Det är fråga om **en olaglig handling som uppfyller rekvisiten för misshandel** när en studerande slår eller sparkar en annan, fäller en annan till marken, trycker en annan upp mot en vägg, biter, river, drar en annan i håret eller på annat sätt orsakar en annan person smärta eller skada, eller skadar en annan persons hälsa utan att använda våld. [I 21 kap. 5-7 § i strafflagen](#), en handling som hör under allmänt åtal.
- Det är fråga om **en olaglig handling som uppfyller rekvisiten för olaga hot** när en studerande hotar en annan person med brott på ett sådant sätt att den hotade har rimliga skäl att tro att hen kommer att utsättas för brott. [I 25 kap. 7 § i strafflagen](#), målsägandebrott.
- Det är fråga om **en olaglig handling som uppfyller rekvisiten för stöld eller snatteri** när en studerande stjälar en annan persons egendom. [I 28 kap. 1 och 3 § i strafflagen](#), beroende på värdet av den stulna egendomen antingen ett brott som hör under allmänt åtal eller ett målsägandebrott.
- Det är fråga om **en olaglig handling som uppfyller rekvisiten för skadegörelse** när en studerande uppsåtligt förstör en annans egendom eller också uppsåtligt orsakar annan egendomsskada. [I 35 kap. 1 § i strafflagen](#), målsägandebrott.

- Det är fråga om **en olaglig handling som uppfyller rekvisiten för spridande av information som kränker privatlivet** när en studerande publicerar nedsättande eller förlöjligande bilder eller andra uppgifter om en annan person i någon media eller på annat sätt gör sådana uppgifter tillgängliga för en stor grupp människor, till exempel i diskussionsgrupper på webben. [I 24 kap. 8 § i strafflagen](#), målsägandebrott.
- Det är fråga om **en olaglig handling som uppfyller rekvisiten för ärekränkning** när en studerande offentligt sprider grundlösa uppgifter som är ägnade att orsaka en annan person skada eller lidande, eller på annat sätt nedvärdera personen eller på annat sätt offentligt nedvärderar en annan person. [I 24 kap. 9 § i strafflagen](#), målsägandebrott.
- Det är fråga om **en olaglig handling som uppfyller rekvisiten för kränkning av kommunikationshemlighet** när en studerande utan tillstånd öppnar en annan persons mobiltelefon eller dator och skaffar sig information om meddelanden, bilder eller annat material som finns på den. [I 38 kap. 3 § i strafflagen](#), målsägandebrott.
- Det är fråga om **en olaglig handling som uppfyller rekvisiten för identitetsstöld** när en studerande använder en annan persons mobiltelefon eller internetadress för att utge sig för att vara den personen i diskussionsgrupper eller andra liknande forum. [I 38 kap. 9a § i strafflagen](#), målsägandebrott.

- Det är fråga om **en olaglig handling som uppfyller rekvisiten för brott mot kommunikationsfriden** när en studerande, i syfte att störa, ringer eller skickar en stor mängd meddelanden till en annan person mot hens vilja, beställer busringningar eller på annat sätt orsakar betydande störning genom elektronisk kommunikation. [I 24 kap. 1a § i strafflagen](#), målsägandebrott.
- Det är fråga om **en olaglig handling som uppfyller rekvisiten för olovlig avlyssning** när en studerande i hemlighet spelar in andras samtal som inte är avsedda för hens kännedom, och talarna inte har kunnat förvänta sig att en utomstående skulle höra deras samtal. [I 24 kap. 5 § i strafflagen](#), målsägandebrott.
- Det är fråga om **en olaglig handling som uppfyller rekvisiten för olovlig observation** när en studerande i smyg fotograferar en person i skolan, på en toalett, i ett omklädningsrum eller på liknande plats och kränker den fotograferade personens integritet. [I 24 kap. 6 § i strafflagen](#), målsägandebrott.
- Det är fråga om **en olaglig handling som uppfyller rekvisiten för olaga förföljelse** när en studerande upprepade gånger hotar, följer, observerar, kontaktar eller på annat sätt olagligen förföljer en annan person mot hens vilja på ett sätt som är ägnat att skapa rädsla eller ångest. [I 25 kap. 7a § i strafflagen](#), målsägandebrott.

Hur verksamhetsstället ska agera i krissituationer

Agerande vid akuta fall av hot och våld hot och våldssituationer

Alla chefer bör känna till åtminstone följande grundläggande dokument och verksamhetsmodeller:

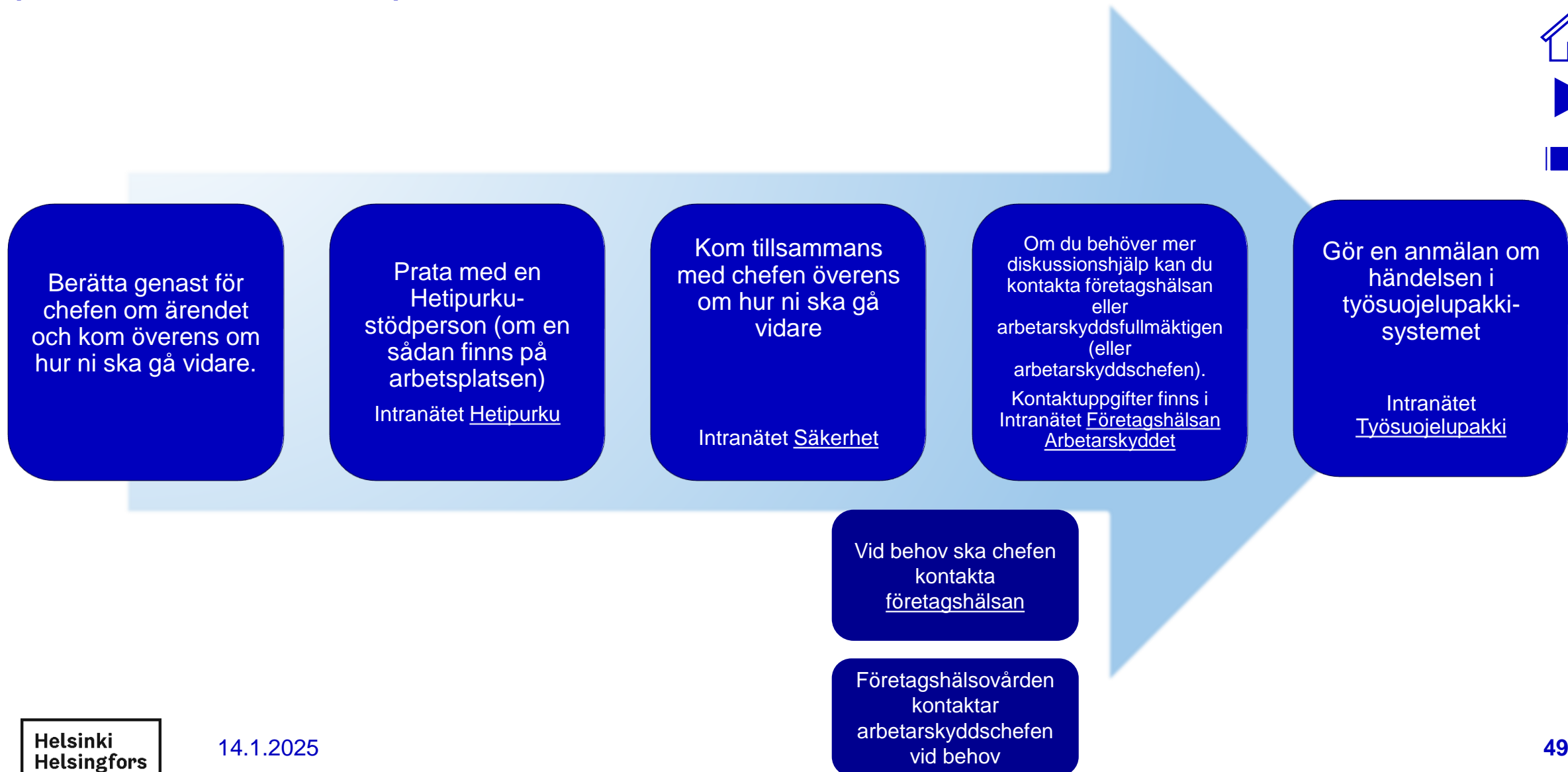
- [Anvisningskort för krisledning och kriskommunikation 2021](#)
- Modell för hotsituationer 2023 (kan på begäran fås separat från säkerhetsenheten)
- [Förebyggande och hantering av hot- och våldssituationer](#)
- Turvallisuus- ja pelastussuunnitelman runko ja laadintaohje (Ramverk och anvisningar för utarbetande av en säkerhets- och räddningsplan)
 - Sektorns säkerhetsanvisningar: Kaskos intra > Tjänster och stöd > Säkerhet och beredskap > [Sektorns säkerhetsanvisningar](#)

Kom ihåg verksamhetsställets egna handlingsplaner för elevhälsa ifall en krissituation skulle uppstå

- Verksamhetsställets i förväg utnämnda ansvarsperson har det övergripande ansvaret för krisarbetet.
 - Personens uppgift är att leda verksamhetsställets krisgrupp, uppdatera krisplanen tillsammans med medlemmarna i krisgruppen, upprätthålla krisberedskapen och vid behov samarbeta med stödgruppen för krisarbete.
- I en krissituation sammankallar den person som ansvarar för krisarbetet på verksamhetsstället (t.ex. daghemsföreståndaren, rektorn eller utbildningschefen) verksamhetsställets krisgrupp.
- Verksamhetsställets egen krisgrupp ansvarar för uppföljningen av krisen och fördelningen av uppgifter och ansvar relaterat till krisen.
- Baserat på en bedömning av verksamhetsställets egen krisgrupp konsulteras vid behov en stödgrupp för krisarbete från en separat servicehelhet.

Stöd för arbetarskyddet efter en hot- eller våldssituation (för chef och personal)

14.1.2025

